

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
De heer F. Rijkaart
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 15 oktober 2025

betreft ROB-advies "Meters maken met medebewind & overzicht financiële impact bestaand en nieuw rijksbeleid op decentrale overheden

ons kenmerk 178340

Geachte heer Rijkaart,

De commissie voor Binnenlandse Zaken heeft uw brief van 15 september 2025¹ besproken inzake het overzicht financiële impact bestaand en nieuw rijksbeleid op decentrale overheden, alsmede het door de Eerste kamer gevraagde advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) *Meters maken met medebewind*.² De commissie heeft haar leden de gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen hierover. De leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA**, mede namens de leden van de fracties van de **SGP**, **SP**, **BBB**, **OPNL**, **CDA**, **PvdD** en **Volt** hebben van de geboden mogelijkheid gebruikgemaakt.

Voor de leden is het, als begrotingswetgever en controleur van de regering (bij onder andere het gemeente- en provinciefonds), van wezenlijk belang om adequaat inzicht te hebben of de medeoverheden over genoeg middelen beschikken om hun taken uit te voeren.

Om dit inzicht te verkrijgen is door de Eerste Kamer in september 2024 advies³ gevraagd aan de Raad voor het Openbaar. In antwoord op deze vraag is, op dinsdag 1 juli 2025, het advies *Meters maken met medebewind* aangeboden en gepresenteerd aan de commissie voor Binnenlandse Zaken. De ROB concludeert klip en klaar dat: "het parlement nu onvoldoende informatie krijgt om te kunnen bepalen of gemeenten over genoeg middelen beschikken voor hun taken. Hierdoor kan het parlement zijn verantwoordelijkheid als begrotingswetgever én controleur van de regering niet adequaat waarmaken⁴ en om ervoor te zorgen dat het parlement zijn taken en verantwoordelijkheden als begrotingswetgever en controleur van de regering bij het gemeentefonds waar kan maken, moet er allereerst een duidelijk en volledig overzicht komen van de medebewindstaken die worden bekostigd vanuit het gemeentefonds. Dat is er nu niet."⁵

Parallel aan dit adviesverzoek heeft de commissie voor Binnenlandse Zaken u op 15 juli 2025 nadere vragen gestuurd naar aanleiding van het *Overzicht beleidsvoornemens Rijk met financiële impact op*

¹ Kamerstukken I 2025/26, 36600 B, O.

² Kamerstukken I 2024/25, 29362, Z.

³ Kamerstukken I 2023/24, 29362, O.

⁴ Zie pagina 29 van het advies.

⁵ Zie pagina 34 van het advies.

datum 15 oktober 2025

ons kenmerk 178340

blad 2

taken medeoverheden. Op 10 juni 2025 heeft hierover ook een technische briefing in de Eerste Kamer plaatsgevonden. Op 15 september 2025 zijn de antwoorden op de vragen ontvangen.

In de antwoorden op deze commissiebrede vragen wordt deels wel en deels niet (expliciet) inhoudelijk gereageerd op het ROB-advies. In de antwoorden lezen de leden dat er later dit jaar ook een integrale kabinetsreactie komt op het ROB-advies *Meters maken met Medebewind*, waarbij ook wordt ingegaan op het ROB-advies *Afrekenen met disbalans*.⁶

Gezien de onvolledige antwoorden op de gestelde vragen, de zelfstandige verantwoordelijkheid van de Eerste Kamer en het grote belang van een goede informatiepositie van de Eerste Kamer is het niet wenselijk om met vervolgvragen te wachten op de integrale kabinetsreactie op de ROB-adviezen. De leden hebben daarom de volgende vragen.

In de antwoorden op de eerdere vragen (vragen 1 tot en met 7) is te lezen wat u doet (gaat doen) om bij nieuwe wetgeving inzichtelijk te maken wat de (financiële) gevolgen zijn voor de medeoverheden.⁷ De kern van de gestelde vragen en de door de ROB signaleerde knelpunten, gaat echter primair niet over nieuwe taken of wetgeving, maar over de in de loop der jaren ontstane disbalans. De leden verzoeken u om de eerder gestelde vragen alsnog te beantwoorden vanuit het geheel aan bestaande medebewindstaken.

Eerder is ook door de commissie gevraagd om inzicht in hetgeen nu, al dan niet op termijn, wel gegeven kan worden met betrekking tot de financiële verhoudingen in relatie tot de medebewinds- en autonome taken van de medeoverheden.

In het antwoord wordt herhaald dat een uitputtend overzicht niet te geven is.⁸ Er wordt echter niet om een uitputtend overzicht gevraagd, maar welke gegevens al wel gegeven kunnen worden. Tevens wordt in de antwoorden herhaaldelijk verwezen naar het toekomstig integraal advies op de beide ROB-rapporten. Dit tezamen is onvoldoende om bij de komende begrotingsbehandelingen van het gemeente- en provinciefonds de controlerende en medewetgevende taak van de Eerste Kamer adequaat in te vullen. De leden verzoeken u om de vragen alsnog te beantwoorden en hierbij aan te geven welke informatie al wel kan worden aangeleverd en op welke termijn. Graag hierbij de onderstaande eerder vraag betrekken: *'Bovenstaande voorzien van een concreet tijdspad; met hierbij inzicht in de stand van zaken bij het aanbieden van de begrotingen van het gemeente- en provinciefonds 2026.'*

Tevens heeft de commissie vragen gesteld over de concrete stappen die de regering, in overleg met de medeoverheden, en mogelijk ook met de ROB, gaat zetten om tot het noodzakelijk inzicht te komen, voorzien van op te leveren 'tussenproducten'. Ook hierop ontvingen de leden geen antwoord. Zij verzoeken u de vragen alsnog te beantwoorden.

De commissie voor Binnenlandse Zaken ziet met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangt deze graag vier weken na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

⁶ Afrekenen met disbalans - advies over medebewindstaken | Raad voor het Openbaar Bestuur.

⁷ Kamerstukken I 2025/26, 36600 B, O, p. 5-7.

⁸ Kamerstukken I 2025/26, 36600 B, O.

datum 15 oktober 2025
ons kenmerk 178340
blad 3

I.M. Lagas MDR
Voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken